

Örebro 2019-04-11

YTTRANDE

Dnr 2019-03/IB/JH

Myndigheten för digital förvaltning
Box 14
851 02 Sundsvall

Handläggare: Ingalill Björkstrand

Remisspromemoria om förslag till föreskrifter om tillgänglighet till digital offentlig service (ärendenummer 2019:44)

Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning, DHB, är en föräldraorganisation som startade 1949 och aktivt arbetar för att våra målgrupper ska vara delaktiga, jämlika samt ha inflytande i ett tillgängligt samhälle. Även barn med ytterligare funktionsnedsättningar är en viktig grupp inom vår organisation. Grunden för våra ställningstaganden är våra samlade erfarenheter i förbundet. Viktiga dokument för vårt arbete är *Barnkonventionen* och *FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*. Vårt arbete utgår även från Sveriges språklag, som ger svenskt teckenspråk ställning motsvarande de nationella minoritetsspråken.

Riksförbundet DHB är positivt till de förslag som presenteras i remisspromemorian, men vill överlämna några synpunkter i första hand angående tillgänglighet för våra målgrupper.

Allmänna synpunkter

Inledningsvis vill Riksförbundet DHB beröra något som inte finns med i denna remisspromemoria, men som får stora konsekvenser för en del av våra medlemmar. För vissa av våra medlemmar är en viktig aspekt av tillgänglighet att även gamla lösningar finns kvar och fortsätter att fungera när hemsidor och applikationer uppdateras eller görs om. Om man genom stor ansträngning lärt sig hur man hittar information på en hemsida kan det

vara förödande även med små förändringar. Vår erfarenhet säger att om man inte känner igen sig och tjänsten i fråga har ändrat utseende ligger det nära till hands att man helt enkelt väljer bort det som inte fungerar. Har man misslyckats vid användandet kan det vara mycket svårt att senare få personen att vilja göra ett nytt försök. De individer som berörs av detta skulle ha stor hjälp av att kunna använda en äldre version även om den inte är utrustad med alla de finesser som ryms i uppdateringen.

2. Ett regelverk för digital tillgänglighet

2.2. Webbtillgänglighetsdirektivet

2.2.1. Direktivets tillgänglighetskrav och koppling till WCAG

Möjlighet att uppfatta

Riksförbundet DHB ser positivt på skrivningen om att personer med nedsatt hörsel ska kunna få tillgång till en textrepresentation, dock saknar vi ett alternativ med film och framställan på teckenspråk. För gruppen barndomsdöva är teckenspråk att betrakta som förstaspråk och skriven svenska är ett andraspråk som inte behärskas till fullo av alla i målgruppen. För att uppnå full tillgänglighet är alternativet filmer på svenskt teckenspråk.

Hanterbarhet

Riksförbundet DHB ställer sig positivt till att det ska finnas möjlighet till interaktivitet. Förslaget att kunna stänga av vissa funktioner ser vi kan gynna även personer som lätt distraheras och tappar fokus på det man försöker läsa eller skriva om det händer allt för mycket på skärmen samtidigt. När det gäller interaktion saknar vi idag lösningar för den teckenspråkiga gruppen som att exempelvis svara på enkäter eller ställa frågor på sitt modersmål - svenskt teckenspråk. Vi vill även se att man utvecklar enkäter med olika former av bildstöd, vilket vi anser skulle kunna öka delaktigheten för personer med språkstörning eller utvecklingsstörning.

Begriplighet

Riksförbundet DHB instämmer i vikten av att man med lätthet ska förstå vad som blivit fel vid en inmatning av olika uppgifter och hur felet kan rättas. För vissa personer kan bilder eller filmer med instruktionerna underlätta. För andra är lösningen filmer på teckenspråk. För flera av våra målgrupper kan filmer av typen: "Så här gör du" vara avgörande för att man självständigt ska kunna genomföra exempelvis en beställning. Om man fastnar på grund av att man inte förstår hur man ska skriva in en uppgift bedömer vi att risken är stor att man ger upp och lämnar webbplatsen.

Robust karaktär

Sidan eller applikationen måste fungera för en mängd olika program och hjälpmedel. Inom detta område måste den som utformar webbplatsen tänka brett och försäkra sig om att olika hjälpmedel verkligen fungerar på den aktuella sidan.

2.2.2. Europeisk standard avseende IKT-produkter och IKT-tjänster

I remisspromemorian föreslås att bruksanvisningar och liknande ska finnas i tillgängligt format. Här vill Riksförbundet DHB påpeka att olika grupper behöver olika typer av tillgänglighet. Information på teckenspråk, lättläst text, men även olika former av bildstöd kan vara aktuella. Endast en lättläst version av texten kommer inte att lösa problemen för alla målgrupper.

2.2.3. Tillgänglighetsredogörelser

Riksförbundet DHB ställer sig positivt till att offentliga aktörer ska kunna förklara varför inte alla delar av innehållet är tillgängliga. När det gäller inspelad information på teckenspråk vet vi att det är både tidskrävande och kostsamt att ta fram informationsfilmer och vi har förståelse för att man inte kan ha all information tillgänglig på teckenspråk, utan förbehåller det för texter som man räknar med ska finnas kvar under längre tid. Samtidigt vill vi betona att en mycket kort sammanfattning på teckenspråk kan vara av stort värde då denna bidrar till förståelse av exempelvis ett ansökningsförfarande.

Det är också mycket bra med en anmälningsfunktion där man kan göra den offentliga aktören uppmärksam på brister i tillgänglighetskraven, då detta förhoppningsvis kan förbättra tillgängligheten på sikt. Troligen är det mycket svårt att införa någon form av sanktioner för detta område, men vi skulle gärna se ett system för att verkligen påverka aktörerna i rätt riktning.

3. Behov av kompletterande bestämmelser

3.2. Vilken form bör kompletteringen ha?

Riksförbundet DHB delar uppfattningen att tvingande bestämmelser i form av föreskrifter troligen kommer att leda till ett bättre resultat. Det är också bra med ett tydligt regelverk så att de offentliga aktörerna vet vilka krav som ska uppfyllas.

3.3.1. Definition av webbplats

Riksförbundet DHB delar även uppfattningen om att en definition av vad en webbplats är behövs, inte minst för att undvika osäkerhet hos de offentliga aktörerna. Vi menar att den föreslagna definitionen är vag och otydlig då det saknas gränsdragningar, men att den kan fungera som ett första steg i väntan på utfallet av prövningen i EU-domstolen.

Dag som ovan

Jan Höglund

Ordförande Riksförbundet DHB